

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van**Kenmerk**

Z/25/078338 / D/25/170087

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Lindeijer, Erwin

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van LijstvanderDoes inzake Windturbines Reijerscop

Beantwoording van de vragen

Op basis van de beschikbare documenten en met het oog op het standpunt tegen de plaatsing van windturbines in Reijerscop, zou LijstvanderDoes de volgende vragen willen stellen in het kader van artikel 42.

LvdD bereiken steeds meer signalen dat het onderzoek naar de gezondheid van mens en dier nog onvoldoende duidelijk is en dat gewerkt wordt met verouderde gegevens. In een interview op NPO1 geeft de gerenommeerde arts Diederik Gommers de volgende signalen af:

<https://www.nporadio1.nl/nieuws/podcast/47da8c14-154d-467c-a559-1adf7fe85cd0/diederik-gommers-over-de-gezondheidsrisicos-van-windmolens-en-het-tekort-aan-betrouwbare-informatie>

Gezondheidsrisico's van windturbines

Volgens Gommers zijn de effecten van windmolens op de gezondheid nog onvoldoende onderzocht, terwijl de impact op omwonenden duidelijk voelbaar is. Hij legt uit: "Het gaat waarschijnlijk vooral over het niet hoorbare geluid. Dat geeft bij een bepaalde groep mensen extra klachten, zoals slaapstoornissen. En we weten hoe ernstig die je kwaliteit van leven kunnen beïnvloeden."

Hij verwijst naar een meta-analyse uit 2023 die een lineaire relatie laat zien tussen slaapstoornissen en de afstand tot windmolens. "Als je binnen 500 meter woont, heeft 80% van de mensen last van slaapstoornissen," aldus Gommers. Toch worden beleidsbesluiten vaak gebaseerd op data van de windmolenindustrie zelf. "Veel modellen zijn opgesteld onder ideale omstandigheden, wat de resultaten minder betrouwbaar maakt."

1. *Waarom is niet gekozen voor strengere normen om hinder te minimaliseren?*

Antwoord:

De gemeenteraad heeft in 2021 al normen voor geluid en slagschaduw vastgesteld. Deze normen waren toen al strenger dan de voorheen geldende rijksnormen. Op basis van de inbreng en bevindingen van het gebiedsproces, stelt het college nog aanvullend een handhavingsnorm op voor maximaal momentaan geluid. Met deze norm kan op korte termijn worden ingegrepen bij teveel geluid.

De gemeente kiest er verder voor om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de (ontwerp)rijksnormen, zodat alle bekende kennis meegenomen en afgewogen wordt. De discussie over met name de afstandsnorm loopt nog. De commissie MER heeft in haar definitief advies aan het rijk de ontwerpnorm van twee keer de tiphoogte niet ter discussie gesteld. De input van de heer Gommers in deze wordt in het traject naar vaststelling van de landelijke windturbinenormen waarschijnlijk meegenomen. Uitsluitel daarover wordt meegenomen bij onze onderbouwing voor de omgevingsvergunning. Het college zal deze onderbouwing te zijner tijd zelf leveren, mocht het rijk dat niet tijdig doen.

2. *Welke invloed heeft de windindustrie tot zover bij Provincie en Gemeente gehad op de besluitvorming?*

Antwoord:

Geen andere invloed dan informeren. In Woerden gebeurde dit via de marktconsultatie en via zienswijzen van grote windontwikkelaars. De besluitvorming voor het Toetsingskader windenergie Reijerscop is gedaan op basis van alle input tot en met het gebiedsproces, inclusief recente wetenschappelijke literatuur.

3. *Waar is het Gezondheidsrapport waar de rechtbank in juni 2021 om gevraagd heeft, is dat inmiddels gemaakt? Zo ja, kunt u ons dat verstrekken, zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

De gemeente is geen partij bij de zaak waar de vragensteller aan refereert. De vraag van de rechtbank van 30 juni 2021 ging over de planMER voor de nieuwe windturbine normen van het rijk. Bij de plan-m.e.r. procedure zijn vele onderzoeken uitgevoerd en beoordeeld. Zie bijgaande link naar de samenvatting van de planMER windturbinebepalingen van het rijk: [samenvatting-planmer-windturbinebepalingen-leefomgeving](#).

4. *De heer Gommers spreekt over 500 meter afstand, als zijnde te dichtbij, hij adviseert 4 x de tiphoogte. Dat houdt dus in 4 x 280 meter = 11,2 meter. Kunt u aangeven of Woerden bereidt is het advies van de heer Gommers aan te nemen?*

Antwoord:

De vragensteller verwijst naar een podcast waarin Diederik Gommers geïnterviewd wordt. De heer Gommers stelt daarin een paar methodologische vragen over hoe je goede normen zou moeten vaststellen. Het rijk is de aangewezen partij om normen vast te stellen. Wij zullen t.z.t. navragen hoe het rijk is omgegaan met de kanttekeningen van de heer Gommers.

5. *Ervaart de Wethouder druk vanuit de Provincie bij het ontwikkelen van de plannen voor Windturbines?*

Antwoord:

De provincie zet inderdaad enige druk op de besluitvorming over windenergie in Woerden. De provincie dringt bij de gemeente nadrukkelijk aan op het loslaten van de maximale opwek van 44 GWh per jaar. De provincie vraagt Woerden om een “wezenlijke bijdrage te leveren” aan de totale opwek van 270 GWh per jaar aan windenergie in de gemeenten Woerden, Vijfheerenlanden, Montfoort en Lopik.

Het college heeft bij herhaling laten weten dat het die druk ongepast en onterecht vindt. Als Woerden het toetsingskader vaststelt dan doet het precies wat in de RES met de provincie is afgesproken. Daar zou de provincie zich volgens het college dan bij neer moeten leggen.

6. *Is het de Wethouder bekend dat in de Provincie Friesland de Windmolenplannen niet zijn doorgegaan, omdat Provincie en Commissaris van de Koning Politiek aansprakelijk gesteld zijn voor de schade als gevolg van plaatsing van Windturbines?*

Antwoord:

Nee. Er is slechts bekend dat de provincie in 2020 haar verordening voor windturbines heeft aangepast. Voor die tijd zijn al twee grote windparken gerealiseerd.

Over natuur en ecologie

Het is inmiddels algemeen bekend dat de Reijerscop behoort tot het gebied waar de Grutto zijn broedgebied heeft. Zoals u weet is dit een beschermde vogel. Ook zijn er zwaluwen gesignaleerd in grote getalen, alsmede diverse soorten vleermuizen. Ook behoort het Reijerscop gebied tot het Copelandschap dat bij de Provincie een bijzondere bescherming geniet. LvdD verwacht dan ook van de Provincie een onafhankelijk onderzoek naar de gevolgen voor Flora en Fauna voor het Gebied Reijerscop, alvorens hierover met betrekking tot Windturbines besluiten of afspraken gemaakt worden. Gezien de achtergrond van de Wethouder als Bioloog, verwachten wij dan ook dat hij zich hiervoor sterk gaat maken.

1. *Bent u bereid voor de gezondheid van de inwoners deze extra waarborgen te overwegen?* Antwoord:

Het is voor het college niet duidelijk welke extra waarborgen worden bedoeld. Lijst van der Does doelt gezien de kop waarschijnlijk op een onafhankelijk onderzoek naar de gevolgen voor Flora en Fauna onderzoek vóórdat er besluiten of afspraken worden gemaakt met betrekking tot windturbines, zoals het Toetsingskader of vergunningverlening. De gemeente heeft voor zowel geluidsonderzoeken als ecologie/natuur diverse vooronderzoeken en verkenningen laten uitvoeren. Voor geluidseffecten is dit opgenomen in de verkennende milieuonderzoeken over windenergie in Reijerscop van Bosch en van Rijn uit 2024 (zie bij Project Algemeen op DenkMee: Onderzoeken en achtergrond, paragraaf 3.6). Voor ecologie heeft het college kennisgenomen van aanvullend onderzoek naar tellingen van weidevogels in 2024. Een initiatiefnemer zal een nader onderzoek naar flora en fauna uit moeten voeren voor Reijerscop, dat als basis dient voor vergunningverlening.

2. *Kunt u ons hierover op korte termijn uitsluitsel geven?*

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 1.

3. *Worden de cumulatieve effecten van nabijgelegen windparken, zoals Rijnenburg, meegenomen in de besluitvorming? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord:

Ja. De cumulatieve geluidseffecten zijn in beeld gebracht in de verkennende milieuonderzoeken over windenergie in Reijerscop van Bosch en van Rijn uit 2024, zie [Denkmee.woerden.nl](https://denkmee.woerden.nl) onder project Reijerscop. De cumulatieve natuureffecten van windparken worden meegenomen in de project-m.e.r. procedure.

4. *Waarom wordt er in het RV gesproken over turbines die dezelfde hoogte moeten gaan hebben als die in Rijnveld? Dit impliceert dat er sprake is van 1 gezamenlijk Windturbinepark Rijnveld/Reijerscop. Is dit een manier om te voorkomen dat er een MER onderzoek gedaan moet worden?*

Antwoord:

Voor elk windpark moet een apart MER-onderzoek gedaan worden. Voor het windpark Rijnenburg-Reijerscop in de gemeente Utrecht is dat inmiddels uitgevoerd. Dat windpark heeft een omgevingsvergunning ontvangen. Landschapsdeskundigen hebben de gemeente geadviseerd om de hoogte van de windturbines in Woerden aan te laten sluiten op die van de windturbines in Utrecht. Zij geven aan dat het voor een rustige beleving van de windturbines het beste is dat de wieken van alle zichtbare turbines even hard draaien. Dat kan pas als ze dezelfde hoogte hebben.

5. *Waarom wordt de uitvoering van het MER-onderzoek uitgesteld tot na een akkoord van de gemeenteraad, terwijl dit onderzoek essentieel is om volledig inzicht te krijgen in de ecologische impact? Hoe kan de raad een verantwoord besluit nemen zonder deze cruciale informatie?*

Antwoord:

Er is geen sprake van uitstel. Een project-MER kan pas worden uitgevoerd wanneer er een concreet plan ligt voor een windpark. Op basis van gegevens over onder meer de exacte locatie en de hoogte van de windturbines kunnen de milieu-effecten goed worden beoordeeld. Een vergunning kan alleen worden verleend als uit de project-MER blijkt dat de milieu-effecten passen binnen de eisen van het Toetsingskader en andere wettelijke normen.

Over economische en maatschappelijke impact:

Er bereiken ons geluiden dat inwoners zich zorgen maken over de waardevermindering van hun land en woning als het gevolg van de plaatsing van Windturbines.

1. *Is er al nagedacht hoe dit te compenseren?*

Antwoord:

Het is mogelijk dat huizen minder waard worden als gevolg van de plaatsing van windturbines. Van initiatiefnemers wordt verwacht dat zij een omwonendenregeling opstellen, te vullen met gelden voor directe buren van de windturbines. Deze regeling voorziet in een tegemoetkoming voor direct omwonenden, bijv. in de vorm van een geldbedrag, isolatie van hun woning, zonnepanelen, etc. De omwonendenregeling wordt opgesteld door de initiatiefnemer, in overleg met de omwonenden. Daarnaast staat het omwonenden ook altijd vrij om aanspraak te maken op zogenaamde nadeelcompensatie. De gemeente verwijst naar de website www.iplo.nl, de handreiking Nadeelcompensatie Omgevingswet en afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Daarin is 4% eigen risico vastgesteld voor een "normaal maatschappelijk risico" en een overgangsregeling. Nadeelcompensatie wordt doorberekend aan de initiatiefnemer.

2. *Wat is dan de procedure?*

Antwoord:

Na het vaststellen van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning bestaat de mogelijkheid om een aanvraag tot nadeelcompensatie bij de gemeente in te dienen. Als gemeente zullen we dit verzoek conform ons beleid behandelen en zal door een onafhankelijk adviseur naar de aanvraag gekeken worden. We merken daarbij op dat we voor het in behandeling nemen van een aanvraag € 300,= (prijsspeil 2024) aan kosten in rekening brengen, ongeacht de uitkomst van de aanvraag. De gemeente kent de eventuele nadeelvergoeding toe, die verhaald wordt op de initiatiefnemers.

3. *Waarom wordt het minimum van 50% lokaal eigendom niet verder verhoogd, gezien de zorgen over betrokkenheid en verdeling van baten?*

Antwoord:

In het toetsingskader staat de wens om zoveel mogelijk lokaal eigendom te realiseren, met als minimum 50%. De raad heeft hier al toe besloten in 2021 bij vaststelling van het Afwegingskader Grootchalige Duurzame Energie.

Dit sluit ook aan bij het landelijke beleid: Ook in het Klimaatakkoord en in de Energiewet is geen hoger percentage dan 50% opgenomen.

Draagvlak

1. *Hoeveel direct omwonende hebben aangegeven dat zij willen participeren in de coöperatie*
Antwoord:
Dit is niet bekend bij het college.
2. *Hoeveel eigenaren die hebben aangegeven mee te willen werken aan de plaatsing van windturbines, wonen daadwerkelijk in Reijerscop, en zijn dus direct omwonende?*
Antwoord:
Zie antwoord bij vraag 1 hierboven.
3. *In juli 2021 is aangegeven dat bij onvoldoende draagvlak van direct omwonende de plannen voor turbines niet doorgaan. Hoe is nu de stand van zaken op dit vlak?*
Antwoord:
Het college heeft nooit toegezegd dat plannen voor windturbines niet zouden doorgaan bij "onvoldoende draagvlak van direct omwonenden".

Financiën

1. *Hoeveel geld is er tot nu toe uitgegeven door de gemeente aan de plannen voor de windturbines?*
Antwoord:
Aan het voorbereiden van de besluitvorming over windturbines is in 2022 en 2023 voor 1,5 FTE aan ambtelijke uren besteed. In 2024 ging het om 2,5 FTE. Daarnaast is over deze jaren ongeveer € 100.000 besteed aan onderzoekskosten en het participatieproces. Zowel personeelskosten als onderzoekskosten zijn bekostigd vanuit de CDOKE subsidie die gemeenten ontvangen specifiek voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord.

Over ruimtelijke ordening en alternatieven:

1. *Waarom wordt er zo'n haast gemaakt voor de plannen van turbines, als door netcongestie deze turbines eerstvolgende jaren toch niet kunnen draaien? Wellicht dat door voortschrijdende technologie er de komende jaren betere oplossingen bedacht worden die minder belastend zijn voor onze inwoners en op meer draagvlak kunnen rekenen.*

Antwoord:

Er wordt door de netbeheerders al hard gewerkt aan het verzwaren van het elektriciteitsnet. De planning is dat rond 2029, wanneer het windpark gereed kan zijn, weer een aansluiting op het net beschikbaar is.

Algemeen:

1. *In juli 2021 tijdens de besluitvorming RES is afgesproken met de Raad tussen de 37 en de 44 KWu grootschalig op te wekken met wind. Nu wordt alleen nog uitgegaan van 44 KWu, waarom?*
Antwoord:
De raad heeft in juli 2021 besloten om 38-44 GWh per jaar aan windenergie op te wekken. Dat besluit staat nog steeds. 44 GWh per jaar is de bovengrens van de bandbreedte waarover destijds besloten is.
2. *Na juli 2021 is besloten eerst het laaghangende fruit te plukken, dat wil zeggen eerst en vooral te richten op isoleren en energiebesparing. Is dit ook gebeurt en zo ja, hoeveel tijd en geld is hieraan uitgegeven en zo nee, waarom niet?*
Antwoord:
Isoleren en energie besparen zijn gekozen als focus in de warmtetransitie in de Warmtevisie Woerden. Dit was een keuze die los stond van de inspanningen voor het realiseren van wind- en zonprojecten. De afgelopen jaren is, vooral via de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE), Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW), Nationaal Isolatieprogramma (NIP) (D/24/156248) en het Noodfonds Energiearmoede (D/24/142183), ingezet op

isoleren en energie besparen. Aan deze regelingen is sinds 2021 naar schatting 1.500.000 euro besteed, nog los van de personele inzet.

Zonnelint:

In het Raadsvoorstel wordt gesproken van onvoldoende plannen voor Zonne- energie, maar ...

Hoe staat het 4 na jaar het unaniem aannemen van de Motie Zonnelint, met de besprekingen over realisatie hiervan? We hebben hierover niets anders gehoord, dan dat Rijkswaterstaat niet voelt voor betalen van een geluidsscherm om de Zonnepanelen op te monteren. Echter er zijn ook andere manieren om de Zonnepanelen te monteren.

Antwoord:

De motie Zonnelint gaat over onderzoek doen naar de haalbaarheid van de A12 als locatie voor de opwekking van zonne-energie. In de raadsinformatiebrief 'Voortgang grootschalige en middelgrote opwek duurzame elektriciteit' (D/24/162439) is aangegeven dat er sinds 2023 onderzoek is gedaan naar zonnepanelen langs de A12. Daarbij is geconcludeerd dat het om een aantal kleine percelen gaat waar naar schatting 1-5 GWh zonnestroom per jaar is op te wekken. Later dit jaar informeren we de raad uitgebreider over de voortgang. Ook is de bestaande geluidswal Velthuizen in Woerden kansrijk. Met 2,5 hectare kan daar mogelijk 2 GWh per jaar opgewekt worden.

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/25/170086